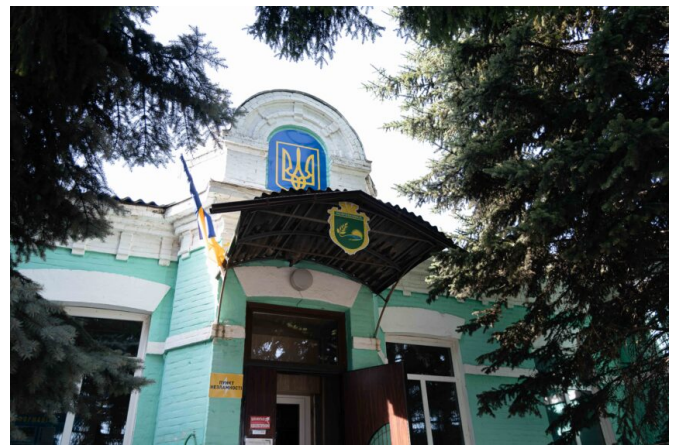

Токар Олександра 18 Жовтня 2024 Репортажі Війна, Суспільство

Лікарня в колишній школі. Як під час війни живе Кириківська громада й приймає переселенців із сусідньої Великої Писарівки

До великої війни в Кириківській громаді жило близько 7 тисяч жителів. Повномасштабне вторгнення змусило людей покинути рідні домівки, тож частина місцевих виїхала, натомість Кириківка й ближні села прийняли переселенців із Донецької та Луганської областей, а найбільше — ВПО із сусідньої прикордонної Великої Писарівки.

Як громада пережила початок великої війни, а у 2024 році відкрила свої домівки для великописарівських переселенців, як розмістила лікарню в колишній школі, а в опорному ліцеї чекає дітей за парти — у новому тексті сайту Трибуна.Суми.

Гученко Павло — селищний голова Кириківської територіальної громади. На посаді чоловік чотири роки, проте в органах місцевого самоврядування — з 2015, спершу був обраний головою села Яблучне, потім виконував обов'язки старости. Загалом до органів місцевого самоврядування прийшов із цікавості, хотів спробувати — до цього працював геодезистом.

Спершу було складно, але з роками вчився, отримував досвід. Що пішов у самоврядування не жалію, одне скажу — робота це специфічна, — ділиться чоловік.

Загалом, до Кириківської громади входять Іванівський, Рябинівський, Яблучненський і Вищевеселівський старостинські округи, усього 13 сіл. У самому селищі працює Центр первинної медико-санітарної допомоги та екстренка, загальноосвітня й початкова школи, дитячий садочок, опорний ліцей, бібліотека, ЦНАП, пункт незламності. У селах Іванівка, Яблучне та Рябині працюють дитячі садочки. Також у Іванівці є Центр культури, в інших селах громади розміщені його філії та бібліотеки.

У Кириківці відкриті близько семи магазинів, працюють приватні підприємства, щопонеділка приїжджає ринок. Магазини й підвіз продуктів є і в інших селах громади, за словами селищного голови, проблем із доступом до товарів немає.

Павло Гученко

Гроші та виклики

Бюджет громади наповнюється більшою мірою земельним податком, інша частина — державні субвенції. За словами Павла Гученка, до великої війни бюджет був прийнятним, громада могла дозволити собі, наприклад, ремонтувати дороги, сьогодні ж логістика — один із викликів.

Раніше держава надавала співфінансування на ремонт доріг у співвідношенні 50% на 50%, а зараз — 70% на 30%, де 70% має покрити громада. Наразі для нас це велика вартість. У держави теж немає коштів, а всі, що є, мають іти на війну, до цього треба ставитися з розумінням. Але ми тримаємо цей пріоритет, адже дороги — це доставка поранених із прикордоння, робота пожежників, екстренки, від них залежить швидкість порятунку людей.

Сьогодні з бюджету громади виплачують одноразову грошову допомогу мобілізованим, пораненим військовим і сім'ям безвісти зниклих, компенсують поховання загиблих військових, у тому числі тих, у кого не було рідних.

Алея Слави, Кириківка

Велика війна й новий потік переселенців у 2024

У окупації Кириківка вважалася три дні. Росіяни в селищі не базувалися, їхали транзитом на Охтирку — частина з Солдатського, частина — з Великої Писарівки.

Окупувавши Тростянець, почали обстрілювати Кириківку, — діставали й «Градами», й мінометами, загалом тоді у 2022 році постраждали 158 домогосподарств.

Ми перенаправляли залишки субвенцій — до 4 мільйонів гривень — і максимально все відновили, також допомагали благодійні організації. Щонайменше одне помешкання було знищено під фундамент, власник подав заявку на встановлення модульного будинку. Загалом свої компенсації на відбудову чи покупку житла мешканці громади оформили, частина вже або отримали, або були забезпечені матеріалами для відновлення, — говорить селищний голова Павло Гученко.

Від Кириківки до прикордонної Великої Писарівки — близько 30 кілометрів. Коли навесні 2024 року безпекова ситуація в Писарівці погіршилася, Кириківська громада прийняла як переселенців, так і державні та комунальні установи селища.

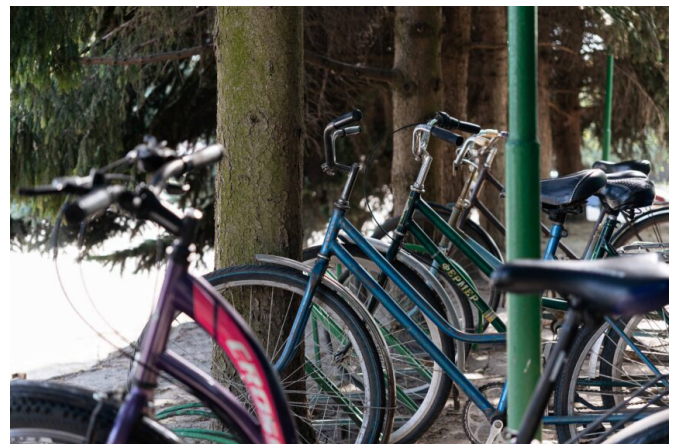
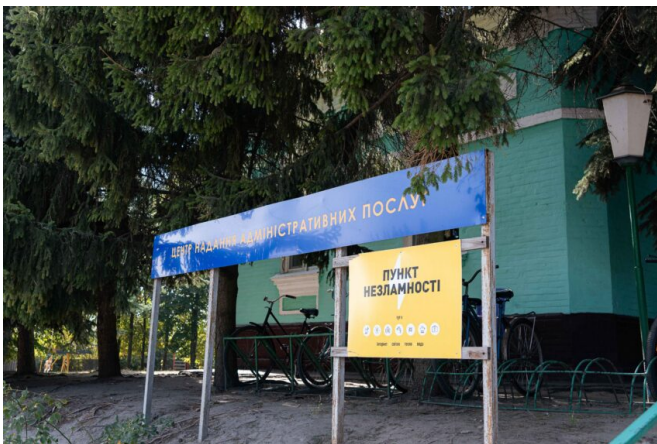

На початку великої війни була частина місцевого населення, яка виїхала. Натомість громада прийняла 2128 переселенців, більшість яких із Великої Писарівки. Станом на сьогодні населення громади — понад 8 тисяч людей, — говорить Павло Гученко.

Для переселенців централізованого розселення не було, вони самостійно орендували вільні будинки, або поселялися в рідних. За словами селищного голови, місцеве самоврядування допомагало з підключенням світла та газу в помешканнях, які раніше були відключені.

Централізовано прийняли поліклінічне відділення Великописарівської лікарні — у селі Рябина, в Кириківці — підстанцію екстреної медичної допомоги, ДСНС та відділення поліції.

«Приміщення для Великописарівського відділення поліції, на жаль, без ремонту. Сьогодні на сесії ми виділили їм 240 тисяч гривень на оплату ремонтних робіт, матеріалами, наскільки нам відомо, вони забезпечені», — каже селищний голова Кириківської громади.

Чекали іншого

Колись село Заводське, а з 2003 року — окраїна, частина селища Кириківка. Тут знаходиться опорний ліцей Кириківської громади, в який до великої війни шкільними автобусами привозили дітей із навколишніх сіл.

До початку повномасштабного вторгнення заклад працював очно, із лютого 2022 року було важливо забезпечити безперервний навчальний процес, тож облаштували найпростіше укриття й працювали у

змішаному форматі. За бажанням батьків, діти могли відвідувати ліцей, ті, хто не захотів, виходили онлайн на ці самі уроки, — говорить Тетяна Котлярова, директорка Заводського ліцею.

На сьогодні у закладі навчається 345 дітей із шести населених пунктів Кириківської громади: Рябини, Яблучного, Вищевеселого, Іванівки, частково Кириківки та Березівки. Уроки через безпекову ситуацію проводять дистанційно.

Заводський ліцей

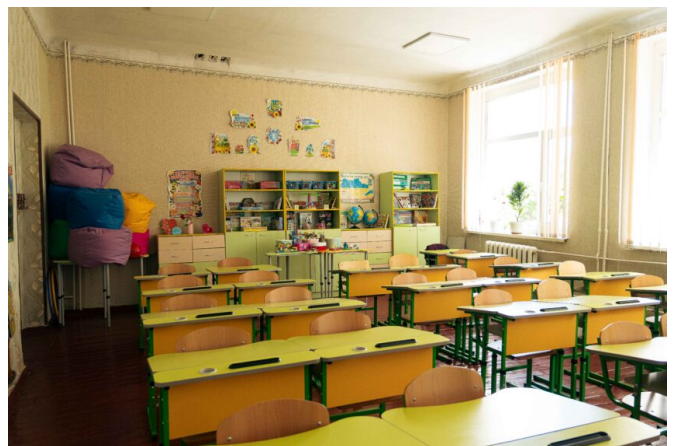
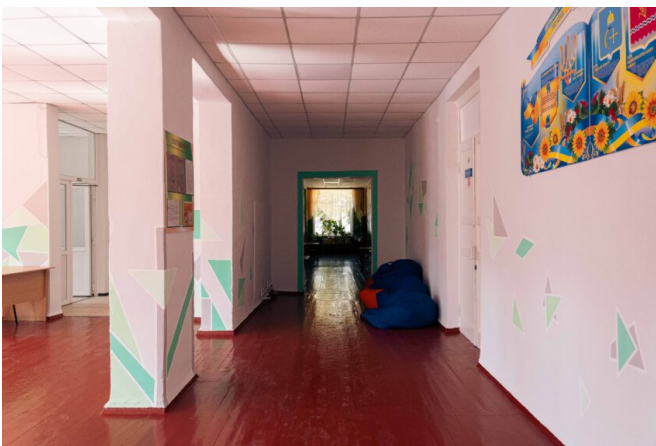
Тетяна Котлярова

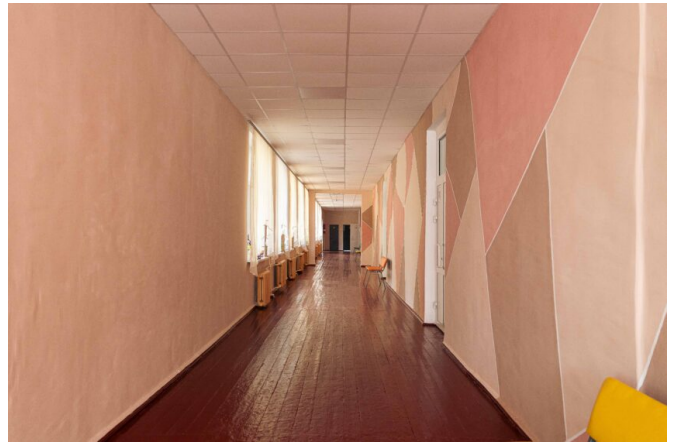
Директорка розповідає, вони — сучасний ліцей: усі кабінети оснащені мультимедійними дошками, вчителі мають ноутбуки з камерами. У класах є відеоспостереження, а коли діти вчилися очно, в ліцеї працював поліцейський офіцер безпеки.

Ми готувалися й чекали іншого початку року, але через підвищену кількість і тривалість повітряних тривог, повноцінно забезпечити навчання в очному режимі наразі неможливо, — говорить Тетяна Котлярова.

Працівники, говорить директорка, залишаються в громаді, лише одна людина за кордоном із 2022 року. Залежно від безпекової ситуації вчителям дозволяється провести уроки з дому.

«Діток-переселенців небагато, цифра коливається, минулого року було 14, цьогоріч — понад 30. Більшість — із сусідньої Великописарівської громади».

За словами директорки, активно працює Центр позашкільної освіти, є гурткова робота, на шкільному стадіоні ввечері діти грають у футбол і волейбол.

Громадська організація Істок відкрила в ліцеї інтерактивне середовище — клас безпеки, обладнавши його меблями, дорожніми знаками, іграми та тренажерами, які допомагають зрозуміти правила безпеки у різних ситуаціях. Час від часу сюди можуть приходити діти, щоб випробувати обладнання.

Поліклініка в стінах школи та врятована з прикордоння картотека пацієнтів

У березні 2024 року, коли обстріли Великої Писарівки посилилися й розпочалася евакуація населення, Великописарівська лікарня почала шукати додаткове місце для розміщення потужностей і безпечної роботи медичних працівників.

Спершу ми продовжували працювати, але пацієнтів практично не було — люди просто боялися приходити. Почалася евакуація, в якій ми надавали медичний супровід. Свої родини вивозив і медичний персонал

лікарні, тож уже тоді ми розуміли, що можливо доведеться виїжджати, — говорить директор Великописарівської лікарні Сергій Драгун.

Директор лікарні Сергій Драгун та головна медична сестра Любов Чуприна

За словами чоловіка, у квітні 2024 року медпрацівників Великописарівської лікарні відпустили у тарифну відпустку. До травня адміністрація закладу шукала нове приміщення та перевозила дороговартісне обладнання.

Якби ми йшли за місцевим населенням — ми б базувалися в Охтирці, де багато наших переселенців. Але в Охтирці є своя лікарня й свої можливості, ми б там загубилися й втратили кадри. Тож шукали приміщення ближче до Великої Писарівки, дивилися різні об'єкти й зупинилися на будівлі Рябинівської школи Кириківської громади, що вже три роки не використовувалася за призначенням. Школа стояла закритою, з труб злили воду й відрізали опалення. Ми взяли в оренду перший поверх, відновили воду та електропостачання, каналізацію, встановили димохід, котел, розпочали монтаж до системи підключення, завезли дрова, — говорить Сергій Драгун.

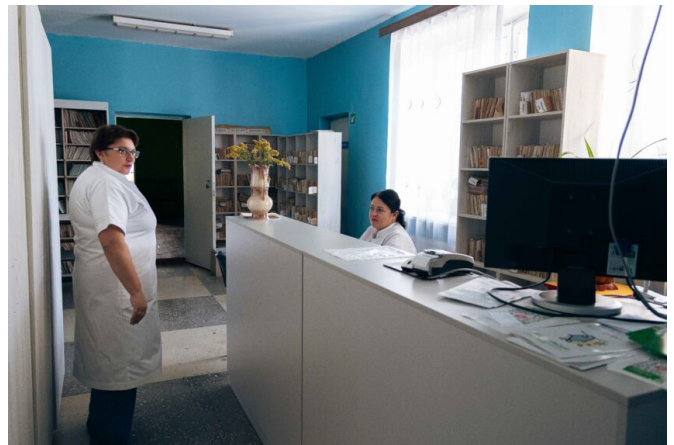

Тут зараз працюють терапевти, лікар-інфекціоніст, отоларинголог, хірург, дерматолог, гінеколог, ортопед, анестезіолог і рентгенолог.

«Але не всі вони мають ставку, дехто суміває з іншими видами роботи. Також сьогодні ми не проводимо оперативних втручань, хірург веде лише амбулаторних пацієнтів, щоб ми можемо доставити хворого до Охтирки».

Головна медична сестра Любов Чуприна веде нас колишньою школою. Говорить — усе починається з поліклініки, тож її показують першою.

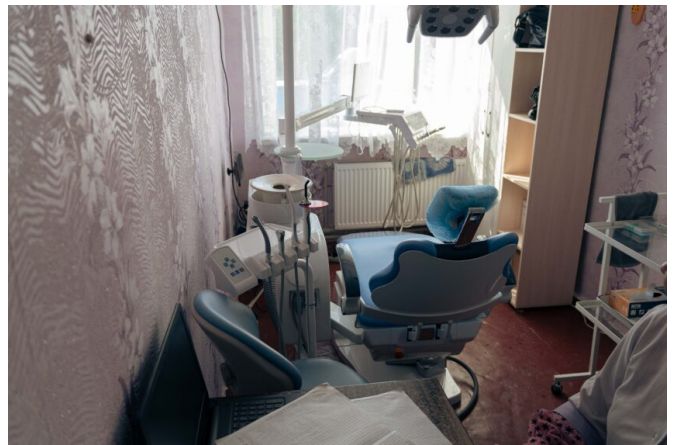
Велику справу, яку зробили медики,— вивезли з прикордонної Писарівки всю картотеку. Дівчата не побоялися, збирали й грузили в машину медичні картки пацієнтів прикордоння.

У колишніх класах знайшли своє місце медична лабораторія, поруч — кабінети офтальмолога та стоматолога.

«Перевезли сюди обладнання, щоб врятувати. Наприклад, дорогий новий апарат, яким офтальмолог дивитися рефракцію ока (ред.прим. — здатність органів зору заломлювати промені світла). Нещодавно придбали нову стоматологічну установку — її порізало осколками під час одного з обстрілу Великої Писарівки, вже вдалося перетягнути обшивку та доставити в Рябину», — розповідає Любов Чуприна.

Терапевтичне відділення розміщено у великому шкільному холі — зони ординаторської, сестринської, посту розділили шафами й полицями. У окремій кімнаті — ліжка, тут надають допомогу при гострих станах: ставлять крапельниці, роблять уколи тощо.

Сьогодні ми знаходимося на «бойовому» пакеті Національної служби здоров'я України для медзакладу в зоні активних бойових дій. Минулоріч НСЗУ пішли на зустріч прифронтовим лікарням і запровадили замість стаціонарного та амбулаторного пакетів — один зі сталим фінансуванням без прив'язки до індикаторів. Наразі це дає нам можливість виживати, як буде з нового 2025 року — сказати складно, — говорить Сергій Драгун.

За словами директора медзакладу, основним місцем надання допомоги все ж залишається Велика Писарівка, тут у стінах школи — додаткове місце діяльності у зв'язку з погіршенням безпекової ситуації на прикордонні.

«Але ми обживаємося з перспективами. У майбутньому я бачу це місце, як ще один пункт надання медичної допомоги. Складно сказати, чи зможемо ми забезпечити кадрове наповнення лікарні й у Великій Писарівці, й тут, але можливостей забезпечення матеріалами нам би вистачило», — додає директор.

На початку літа у поліклініці відремонтували зруйнований обстрілами дах. Уже у вересні будівлю лікарні знову обстріляли, снаряд пройшов стіну й не розірвався.

На сьогодні у Великій Писарівці немає цілодобового чергування й немає амбулаторного прийому лікарів, працює стаціонар, але на ніч люди не залишаються — бояться. Так, це не можна порівняти з тим, що було раніше, коли людина могла прийти серед ночі й отримати медичну допомогу. Зараз такого немає. Ми приїжджаємо, привозимо лікарів, їздимо одним і тим самим автомобілем, в одне й те саме місце. Не шастаємо селищем, адже постійно чуємо над собою гудіння дронів, — розповідає Сергій Драгун.

Для Великописарівської лікарні одна з благодійних організацій придбала мобільну амбулаторію, облаштовану та заповнену медикаментами під ведення амбулаторного прийому. Тож віднедавна, за словами Сергія Драгуна, медики почали їздити ще й селами Кириківської та Великописарівської громади.

«Ми практично щодня маємо виїзд лікарів, нещодавно, наприклад, були в селі Ямне, Великописарівської громади, там є таке жабляче і банівка, Кириківської громади. Робимо кардіограму, приєднуємо свої апарати, можемо вести аналізи, зробити призначення, поміряти тиск».

Загалом, психоемоційний стан медичних працівників відновлюється, говорить директор лікарні.

Певну частину працівників ми втратили (ред. прим. — йдеться про переїзд чи звільнення), але кілька медичних сестер і лікарів залишився. Проте проблема з лікарями була й до цього — молоді медики не хочуть їхати в депресивні райони. Для молоді місто є місто — порівняти потенціал неможливо. Ми заохочуємо людей хоча б зарплатами, на сьогодні, відповідно до постанови Кабінету Міністрів, платимо лікарям 23 тисячі гривень, медичним сестрам — 15,5 тисяч. Селищна рада виділила нам транспорт, тож ми підвозимо на роботу працівників, які живуть, наприклад, в Охирці! — розповідає Сергій Драгуєв.

Із кадрового забезпечення на сьогодні Великописарівська лікарня потребує ще одного терапевта, хірурга і невролога.

Цей матеріал виготовлено за підтримки ГО "Інститут масової інформації" в рамках проєкту міжнародної організації Internews Network".

Фото сайту Трибуна.Суми.

